

ВИВЧЕННЯ ГЕНОТИПІВ ВІРУСУ ГЕПАТИТУ С, ЦИРКУЛЮЮЧИХ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

МАРТИНЮК Г.А., ХОРОНЖЕВСЬКА-МУЛЯР І.С., ШАХГІЛЬДЯН Й.В.,
КУЗІН С.М., ХАРИТОНЮК Р.О., КУЧЕРУК Є.Ф., КОРОЛЮК П.С.

Рівненська центральна міська лікарня (Україна)

НДІ вірусології ім. Д.Й. Івановського (Росія)

Вірусний гепатит С (ГС) в наш час є важливою і актуальною проблемою охорони здоров'я [1]. По даних різних авторів ГС складає від 5% до 11% від усіх зареєстрованих випадків гострих вірусних гепатитів. Особливістю цієї інфекції є значна частота формування хронічних форм у хворих з гострим ГС (від 38% до 50% за даними різних авторів) [1].

Вивчення ГС найбільш активно почалось з 1989 року після створення і використання в медичній практиці імуноферментних діагностичних тест-систем для індикації специфічних антитіл, однак і раніше (ще в 1977 році) російським вченим Є.А.Пакторісом на основі епідеміологічних спостережень було встановлено існування «сироваткового гепатиту не В» [2].

В даний час встановлено широкий діапазон частоти виявлення антитіл до вірусу ГС (анти-ВГС) серед здорового населення бувшого СРСР (від 1,1% в Москві до 7,2% в Ашхабаді), визначені групи високого ризику зараження цим вірусом.

Метою даного дослідження було визначення широти поширення ГС-вірусної інфекції серед різних вікових груп дорослого і дитячого населення на території Північно-Західного регіону України, визначення у хворих з хронічними формами гепатиту С генотипів вірусу ГС і їх співвідношення.

Роботу проводили в 1993 — 1996 роках в м.Рівне і Рівненській області. Діяння широти поширення анти-ВГС серед населення області було обстежено 1089 осіб популяції віком від 1 міс. до 40 років (із них 271 дитина і 818 дорослих). Група дітей була представлена хворими з захворюваннями верхніх дихальних шляхів, травмами, гострими хірургічними захворюваннями (всього 161 дитина, а також

дітьми із дитячого садка і школи (110 чол.). Групу дорослих склали первинні донори (632 чол.) і вагітні жінки.

У 30 донорів плазми, хворих хронічними формами ГС, визначали РНК вірусу ГС і його окремі генотипи методом RT-PCR.

Дослідження сироваток крові різних груп населення на наявність анти-ВГС були проведені нами в лабораторії НДІ вірусології ім. Д. Й. Івановського, РАМН (Москва). Анти-ВГС визначали методом ІФА з використанням комерційних наборів фірм «ORTHO», «АВВОТТ» (США), «ORGANONТЕСКНИКА» (Нідерланди), а також фірми «Гепа-скан» БТК «Біосервіс» (Москва) і «Аквапаст» (Санкт-Петербург). Позитивні результати підтверджували з допомогою імуноблотингу, використовуючи набори «RIBA-HCV» фірми «CHIRON» (США) і «LIA-ТЕК-HCV» фірми «INKOGENETICS».

У хворих гострим і хронічним ГС, у яких були виявлені анти-ВГС визначали РНК ВГС методом ПЛР і його окремі генотипи. Ця частина роботи була виконана ст.н.співробітником НДІ вірусології Є.І.Самохваловим, м.Москва.

Анти-ВГС серед дітей були виявлені тільки у віковій групі 10-14 років. Із збільшенням віку виростала і частота виявлення цих антитіл (від 0,9 % у дітей 10-14 років, до 2,3 % у осіб 30-40 років). Таким чином, мало місце поступове наростання популяційного імунітету до вірусу гепатиту С пропорційно віку. Територію Північно-Західної України можна віднести до регіону з помірною активністю епідемічного процесу ГС-вірусної інфекції. При обстеженні в динаміці 92 донорів плазми на протязі 1994 року і на початку 1995 року було виявлено 46 випадків безжовтушної форми ГС. Серед цих хворих були як ті, у яких цей діагноз був поставлений на основі виявлення анти-ВГС, так і ті, у яких першочергово відмічено гостре підвищення активності амінотрансфераз з послідуною появою специфічних антитіл. В період активного виявлення хворих ГС співвідношення жовтушних і безжовтушних форм було 1:6.

Сироватки 30 донорів, позитивних на анти-ВГС, були обстежені на РНК методом RT-PCR, у 66,7% (20 чол) виявлено РНК ВГС. По даних Кузіна С.М., в Росії серед серопозитивних донорів Сургуту, Вологди частота виявлення РНК ВГС була аналогічна – 61,4% і 69,2%. [2]

При генотипуванні 20 сироваток позитивних на РНК ВГС генотипи 1а, 2а, 2b не виявлені. У 85,0 % (17 чол.) виявлено генотип 1b, у 10% (2 чол.) генотип 3а, і у 5% (1 чол.) генотип визначити не вдалося. По даним Кузіна С.М. аналогічні генотипи були виявлені в Росії серед донорів Вологди (генотипи 1b — у 77,8%, 3а — 11,1%, не тестовані —

11,1%, а серед донорів Сургута у 54,3% виявлено генотип 1b, у 22,8% – генотип 2a, у 20,0% - генотип 3a, а у 2,9% - італійський генотип ВГС – 2c. [2]

Таким чином, результати наших досліджень дозволяють зробити висновок, що територія Північно-Західної України відноситься до регіону з помірним поширенням ГС-вірусної інфекції. Анти-ВГС виявлені у дітей лише у віці 10-14 років (0,9% в цій віковій групі). Із збільшенням віку виросла і частота виявлення анти-ВГС (у віці 30-40 років ці антитіла знаходили у 2,3% осіб).

Аналіз групових захворювань гострих ГС серед донорів плазми дозволив встановити співвідношення безжовтяничних форм гострого ГС до жовтяничних – 1:6.

При дослідженні методом ПЛР сироваток крові хворих хронічним гепатитом С донорів плазми з наявністю анти-ВГС РНК вірусу гепатиту С виявлено в 66,5% випадків, серед них відмічено переважання генотипу 1b (85,0%), генотип 3a виявлено в 10,0%, а в 5,0% визначити генотип вірусу гепатиту С не вдалося.

ЛІТЕРАТУРА:

1. *Балаян М.С., Михайлов М.И.* (1999) Энциклопедический словарь — вирусные гепатиты. Амипресс, Москва, 301с.
2. *Кузин С.Н.* (1998) Сравнительная эпидемиологическая характеристика гепатитов с парентеральным механизмом передачи возбудителей в России и некоторых странах СНГ. Автореф. дис. док. мед. наук. – Москва. – 53с.
3. *Д.К. Львов, и др.* (1995). Распространение генотипов вируса гепатита С, циркулирующих на территории Северо-Западной и Центральной частей России. Тез. докл. нач.-прак. Конференции. – Москва. – 81с.

РЕЗЮМЕ

УДК: 616.36-002-036.2:576.858

ВИВЧЕННЯ ГЕНОТИПІВ ВІРУСУ ГЕПАТИТУ С, ЦИРКУЛЮЮЧИХ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ ПІВ- НІЧНО-ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

Мартинюк Г.А., Хоронжевська-Муляр І.С., Шахгільдян Й.В., Кузін С.М., Харитонюк Р.О., Кучерук Є.Ф., Королюк Л.С.

Рівненська центральна міська лікарня (Україна)

НДІ вірусології ім. Д.Й. Івановського (Росія)

При дослідженні методом ПЛР сироваток крові хворих хронічним гепатитом С донорів плазми з наявністю анти-ВГС РНК вірусу гепатиту С виявлено в 66,5% випадків, серед них відмічено переважання генотипу 1b

(85,0%), генотип 3a виявлено в 10,0%, а в 5,0% визначити генотип вірусу гепатиту С не вдалося.

РЕЗЮМЕ

УДК: 616.36-002-036.2:576.858

ИЗУЧЕНИЕ ГЕНОТИПОВ ВИРУСА ГЕПАТИТА С, ЦИРКУЛИРУЮЩИХ СРЕДИ НАСЕЛЕНИЯ РОВЕНСКОЙ ОБЛАСТИ СЕВЕРО-ЗАПАДНОГО РЕГИОНА УКРАИНЫ

*Мартынюк Г.А., Хоронжевская-Муляр И.С., Шахгильдян И.В., Кузин С.Н.,
Харитонюк Р.А., Кучерук Е.Ф., Королюк Л.С.*

*Ровенская центральная городская больница (Украина)
НИИ вирусологии им. Д.И. Ивановского (Россия)*

При исследовании методом ПЦР сывороток крови больных хроническим гепатитом С доноров плазмы с наличием анти-HCV RНК вируса гепатита С выявлено у 66,5% случаев, среди них отмечено преобладание генотипа 1b (85,0%). Генотип 3a выявлено у 10,0%, а в 5,0% определить генотип вируса гепатита С не удалось.

SUMMARY

UDK: 616.36-002-036.2:576.858

STUDY OF HEPATITIS C VIRUS GENOTYPES, CIRCULATING AMONG THE POPULATION OF RIVNE REGION OF NORTH-WESTERN PART OF UKRAINE

*Martynuk H.A.; Khoronzhevska-Mulyar I.S.; Shakhgildyan Y.V.;
Kuzin S.N.; Kharytonyuk R.O.; Kucheruk Y.F.; Korolyuk L.S.*

Central City Hospital (Rivne, Ukraine)

D.Y. Ivanovskyy Scientific and Research Institute of Virology (Russia)

At blood serum testing of chronic HC- carriers by polymerase chain reaction (PCR) method plasma donors with the presence of anti-HCV RNA of HCV was found in 66,5% of cases, genotype 1b (85,0%) prevailing among them, genotype 3a was found in 10%; and in 5,0% it was impossible to define the genotype of HCV.